(N°. 55.) (A°. 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 12den JULIJ.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 2den Mei.

Een Kozak van de oevers der Zwarte Zee, bevond zich in een visschersgehucht nabij Atchonieff. Het ijs ten gevolge der strenge vorst bijzonder sterk schijnende, begaf hij zich op hetzelve tot op eenen afstand van 25 wersten van de kust, om zijne in de openingen van het ijs uitgezette netten na te zien. Hiermede bezig, ontwaarde hij eensklaps dat de schots, op welke hij zich bevond, zich had losgelaten en met eene snelle vaart zeewaarts dreef. Geen middel tot redding ziende, getroostte hij zich zijn lot, den dood met gelatenheid afwachtende. Zes dagen lang duurde deze zijne marteling, en ofschoon hij eenig brood bij zich had, gevoelde hij eene soort van afkeer tegen het gebruiken van eenig voedsel; hij vergenoegde zich met van tijd tot tijd zijne dorst te lesschen door het drinken van eenig regenwater, hetwelk zich in de bersten der schots verzamelde. Zeer dik gekleed, had hij, bij het ontlaten weder, weinig of niet van de koude te lijden, en genoot bijna geenen slaap, en dat weinige nog, op zijne ijsschots gezeten. Den zevenden dag ontwaarde hij eene steile kust; hij wilde zijne schots, door heen en weder loopen op dezelve, derwaarts stuwen, maar zijne uitgeputte krachten deden hem dikwerf ter neder storten. Eindelijk begon de drijfschots zich aan het vaste ijs te sluiten en te hechten, en alzoo bereikte hij den negenden dag, het strand nabij Kaap Cazandipp, tusschen Bertsch en Arabatt, en eindelijk ook het naastbijgelegen dorp. In acht dagen tijd was hij ruim 150 wersten afgedreven, te rekenen van de Oost- tot de Zuidwestkust der zee van Azof. Behalve de uitputting zijner krachten, waarvan hij echter spoedig weder bekwam, had hij geen ander letsel dan eenigen hinder van wintervoeten, maar zijne gezondheid zelve had niets geleden.

FRANKRIJK.

PARIJS den 7den Mei.

Onder de proeven, nu laatstelijk te Toulon genomen, zijn die met eene dag- en nacht-telegraaf, welke, na de landing, tot het onderhouden der gemeenschap tusschen leger en vloot zal moeten dienen; de lampen zijn 5 à 6 uren ver in zee zigtbaar. Eene andere uitvinding is die van een zamenstel van lansen, welke, door de infanterij, inzonderheid de sappeurs, medegevoerd, en drie aan drie in enkele of dubbele rijen voor het front der troepen geplaatst, haar tegen de plotselijke aanvallen der Afrikaansche ruiterij zullen moeten beveiligen; in weinige minuten is deze verschansing uitgezet en weggenomen.

Berigten van Port au Prince, op het eiland Haïti melden het volgende:

Ons gouvernement schijnt de Spaansche terugvordering ernstig op te nemen, en datgeen, hetwelk men aanvankelijk met een gevoel van mededogen vernam, begint zoo wel voor de vreemdelingen als voor de inlanders een voorwerp te worden van ongerustheid. Volgens de krijgsbeschikkingen, door den president bevolen, zou men moeten gelooven, dat hij geenzins genegen is, om zich onverhoeds te laten overvallen. Hij houdt zich gereed om zelf naar het Oostelijke gedeelte van het eiland te vertrekken, in geval de Spanjaarden hunne bedreigingen mogten ten uitvoer leggen. Al de troepen van het gemeenebest zijn in beweging, en het grootste gedeelte rigt zich naar de punten, die de geschikste middelen voor eene landing schijnen aan te bieden. Overal werpt men batterijen op, en herstelt men de vestingwerken, die sedert lang verlaten waren; de garde van den president heeft bevel ontvangen, om op het eerste teeken te marcheren. Bij de algemeene beweging der troepen, merkt men op, dat de Spaansche regimenten, die in het Oostelijke gedeelte garnizoen hielden, naar het Noorden zijn gezonden.

„Men zegt, dat de gezant van Zijne Kath. Maj. voorzien was van eene commissie als gouverneur-generaal over de provincie, welke men op eene zoo makkelijke wijze en door middel eener eenvoudige opvordering meende te verkrijgen.

„De president heeft de vreemde kooplieden doen waarschuwen, dat het verschijnen der Spaansche vloot zoude worden aangeduid door het opheischen eener roode vlag van het wachtschip.

„Ongeacht den op handen zijnde aanval, waartegen het gouvernement zich ernstig schijnt te weer te stellen, kunnen wij aan die vrees geen geloof slaan. Indien Spanje in staat was, eene nieuwe expeditie tegen zijne voormalige bezittingen te ondernemen, is het niet waarschijnlijk, dat het zijne krachten beproeven zou tegen het armste van al de landen, hetwelk het onder zijne heerschappij had; want het oostelijke gedeelte van Haïti brengt niets op, en zonder den handel in Acajouhout, ware het eene provincie, die het gemeenebest zeer tot bezwaar zoude wezen. Wij gelooven zelfs, dat indien de president Spanje deszelfs gevraagde teruggaaf had willen toestaan, Santa-Domingo en zijn grondgebied, voor deszelfs voormalig moederland, weldra den voorwerp van zeer drukkend onderhoud zoude zijn geworden.

„Eenige kwalijk gezinde lieden, waaraan het hier niet ontbreekt, het traktaat niet ziende opdagen, hetwelk men zegt sedert lang met Frankrijk te zijn gesloten, hebben het gerucht willen doen veld winnen, dat de expeditie van Spanje op aanzetting van het Fransche gouvernement geschiedde; maar het gezonde verstand alleen stoot dergelijke gezegden omver: het is niet door zijne schuldenaars, die bijna reeds niet meer betalen kunnen, den oorlog aan te doen, dat Frankrijk de millioenen verkrijgen zal, die hetzelve beloofd zijn, en waarvan een gedeelte ter eeniger tijd niet zoude kunnen betaald worden, dan indien het land eene rust bleef genieten, die het toeliet in het bestuur de noodige herstellingen en verbeteringen te brengen.

„De onrust door deze oorlogsgeruchten veroorzaakt, en de vrees die er het gevolg van is, brengen onze zaken eenen noodlottigen slag toe. De verkoopen gaan moeijelijk en de ontvangsten zijn niets. De koffij is tot 9 en 1 vierde gevallen, en steeds weinig overvloedig. De *Eucharis* zal tegen het einde der maand naar Havres afstevenen met 500 duizend fr. aan boord, voor rekening van het gouvernement."

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den eersten Mei.

Uit Dublin verneemt men dat er zich al meer en meer vereenigingen begonnen te vormen, onder de benaming van *Maatschappij der Vrienden van Ierland*, zoo dat dezelve eindelijk de aandacht van het gouvernement dermate getrokken hebben, dat hetzelve vermeend heeft daaraan bij proclamatie paal en perk te moeten stellen.

Over Nieuw-York zijn berigten uit Columbia ontvangen, loopende tot den 14den Februarij. Uit de vorige heeft men reeds gezien dat *Bolivars* abdicatie niet door het congres is aangenomen geworden, en ofschoon dit punt in de thans ontvangene niet wordt aangeroerd, zoo schijnt alles aan te duiden dat hij werkelijk nog aan het hoofd der zaken zal verblijven. Overigens heeft het congres eene nieuwe grondwet voor de republiek vastgesteld; de hoofdpunten daarvan zijn, de bevestiging der republiek van Columbia, zoo als dezelve bij de grondwet van 1819 daargesteld; een centraal, volksvertegenwoordigend en verkiesbaar gouvernement; verdeeling der oppermagt in wetgevende, uitvoerende en regterlijke; de wetgevende magt zal berusten bij een congres, zamengesteld uit eenen senaat en eene kamer van volksvertegenwoordigers; de uitvoerende magt is opgedragen aan den president en wordt uitgeoefend door ministers secretarissen van staat; de regterlijke magt bestaat uit onafhankelijke hoven en regtbanken; de republick wordt verdeeld in departementen, provinciën, kantons en wijken; ieder publiek ambtenaar is verantwoordelijk, met uitzondering van den president die boven alle verantwoording is, behalve in de bij de grondwet bedoelde gevallen van hoog verraad; de Katholijke Apostolische Roomsche Godsdienst is die van den staat; er wordt geene andere openbare eeredienst toegelaten.

MENGELWERK.

PERSOONLIJKE VEILIGHEID IN *ITALIË*.

(Uit de *Histoire la Peinture en Italië*).

Ik kwam in eene der bevolkste steden van *Italië*. Eene jonge dame, die ik, des avonds, uit een gezelschap te huis bragt, zeide mij: *„Ga toch „denzelfden weg terug, niet dwars over de straat „aan het einde; het is daar eene eenzame plaats."*— Ik reis van *Milaan* naar *Pavia*, om den beroemden SCARPA te zien; mijn vertrek is bepaald, twee uren vóór zonneopgang; doch mijn voerman weigert ronduit aan te spannen. Dit kwam mij vreemd voor; doch ik vernam weldra, dat hij bang was uitgeplunderd te zullen worden.— Ik kom te *Lucca*; een gedrag van menschen houdt mij op; ik vraag naar de oorzaak: men berigtte mij, dat daar zoo even een mensch, bij het uitgaan van de Vesper, met drie messteeken was vermoord geworden, en dat, toen de moordenaar hem trof, hij uitriep: *„Eindelijk zijn de Fransche Gendarmes weg, die „mij drie jaren lang in den weg geweest zijn!" waarop hij, met het bloedig mes in de hand, zijnen weg vervolgde. — Ik kom te Genua,* „*Het is „zonderling,"* zeide het hoofd der regering tot mij: *„tweeëndertig Fransche Gendarmes wisten hier de „publieke veiligheid te bewaren; thans hebben wij „tweehonderdvijftig inboorlingen, en er wordt aan „alle kanten gemoord."* Ik bezoek de Opera: toen men naar huis zou gaan, zie ik; dat elk zich voorziet: de jonge lieden droegen dikke stokken; allen gaan in het midden der straat, en, een' hoek om moetende slaan, in eene wijde bogt. In het parterre zegt men, met bedoeling overluid, dat men geen geld bij zich heeft. — Toen ik te *Novara* in garnizoen lag, merkte ik op, dat men in den grond zeer dikwijls schatten vond, die roovers aldaar verborgen hadden, doch welke zij, door den *dood* overvallen, geene gelegenheid hadden gehad, hunnen makkers aan te wijzen; en dat men, in de stad door roovers overvallen, zich wel wachtte *roovers* te schreeuwen, in welk geval niemand zou zijn ter hulpe gesneld: om die reden riep men *brand!* Deze gevaarlijkheid is dan ook voorzigtige lieden diep ingeprent. Reizenden vormen steeds karavanen, of voorzien zich van eene schutwacht. De aanmatigingen der roovers in de zamenleving ontsprongen uit de verjaring hunner vermeende regten. In de bergen van *Fondi* en op de grenzen van *Napels* is het niet vreemd, dat het moordenaars handwerk, sedert driehonderd jaren, van vader tot zoon is overgegaan. *Piemont* is vol boeren, die, bekend staan, door sluipmoord zich verrijkt te hebben. In hetzelfde gerucht staat de postmeester VAN BRE...; maar hij is daarom niet te minder gezien; en, verkeerdet gij in het land, gij zoudt mede eenen spitsboef nog al naar de oogen zien, die zoo menigmaal in het jaar uw leven in zijne hand heeft. — Ik verlangde, in de omstreek van *Bologna*, zeker hooiland te zien, dat achttienmaal in het jaar gemaaid zou kunnen worden. Men zond mij, te dien einde, naar den pachter. Bij het rondwandelen wees ik hem vier mannen, die, digt aan den weg, in de schaduw van eenen boom lagen. „Dat zijn roovers," zeide hij. Mijne verbazing bemerkende, verhaalde hij mij, dat hij geregeld alle jaren op zijne pachthoeve aangegrepen werd. De laatste keer duurde de aanval drie uren, onder een aanhoudend snaphaanvuur. Aan den uitslag twijfelende, wilden de roovers de stalling in *brand* steken, toen de aanvoerder, bij het aanbrengen van vuur, door een geweerkogel in het voorhoofd getroffen werd, waarop de bende de wijk nam onder bedreiging van terug te zullen komen. *„Als ik,"* vervolgde hij, *„met alle de mijnen om „het leven gebragt wilde worden, behoefde ik hen „slechts bij de overheid aan te geven. Mijne beide „veehoeders zijn roovers; want zij hebben maandelijks „twintig franken loon, en verspelen, alle zondagen, „tien of vijftien: doch afdanken kan ik hen niet; „ik wacht, tot zij zich eenmaal beklagen. Gisteren „joeg ik een' bedelaar weg, die, op gezette uren, „mijne deur belegerde; mijne vrouw was daar hoogst „ongerust over, verzekerende dat hij eene verspieder „van de roovers was.— Ik zond hem achterna, en „liet hem eene flesch wijn en een brood geven."*

IETS, OVER SPREEKWIJZEN.

Spreekwijzen zijn niet altijd waar, ja schijnen dikwijls van de oppervlakte der verschijnselen als afgeschept te zijn. Van vele zou men niet zelden het tegengestelde kunnen beweren, waardoor men dan zelfs dieper in de kern der waarheid dringt. En, zij ook een spreekwoord waar en treffend, vaak wordt het verkeerd bijgebragt. Somtijds wordt deszelfs uitspraak te regt gewezen, door hetzelve om te keeren. De valschheid dier uitspraken is gemeenlijk op de verwisseling van oorzaak met gevolg gelegen. Door eenige voorbeelden willen wij zulks pogen te staven.

De liefde heeft hem tot een' dwaas gemaakt. Dit zegt meestal: „De dwaasheid heeft hem tot een' verliefde gemaakt."

Zijne Ziekte zijn hypochondraische grillen. — „Zijne grillen zijn eene ziekte."

Hij leeft losbandig, omdat hij geen Godsdienst heeft. — „Hij schuwt de Godsdienst, omdat hij „losbandig is."

Hij is een dronkaard uit verdriet in het leven. — „Het leven is hem een last, omdat hij aan den „drank verslaafd is."

Zij wordt zoo zeer van luimen gekweld, dat zij dikwijls tot niets in staat is. — „Zij doet niets; „hare luimen ontstaan uit het geweten."

Hij bedelt uit armoede. — „Hij is arm, wijl „hij liever bedelt dan arbeidt."

Ik had gaarne iets geleerd; maar ik heb geen geheugen. — „Gij hebt niets in uw geheugen, „omdat gij niets geleerd hebt."

Zij gaf zicht uit liefde aan hem over, en trouweloos verliet hij haar. — „Hij verliet haar, wijl zij zich „zoo gereedelijk aan hem overgaf."

Ik ben buiten staat om mijzelven te helpen; maar God zal wel zorgen. — „God zal niet helpen, „wanneer gij niet zorgt."

Hij heeft te sterk gestudeerd, en is daarvan gek geworden. — „Hij was een halve gek, en heeft „zich tot een heelen gemaakt."

Ik was een speelbal des ongeluks. — „Het was „een ongeluk, dat ik zoo ligt als een speelbal was."

Die is gelukkig! Hij slaagt in alles, wat hij onderneemt. — „Hij, is wijs genoeg om niets te „ondernemen, dat hetgeen slagen moet."

Het geld (en daardoor de Joden) regeert de wereld. — „De Mogendheden regeren (*commandêren*) „het geld, wie het dan ook moge bezitten."

ADVERTENTIËN.

WAARSCHUWING.

DE HOOFDDIRECTIE DER PARTICULIERE WEST-INDISCHE BANK, waarschuwt het Publiek, om geene Billetten van de Maatschappij ter begunstiging van Volksvlijt á ½ G¹. in betaling aan te nemen, waarop een stempel met de woorden [Vernietigd Suriname] gevonden wordt; zullende de waarde der aldus *vernietigde* Billetten door de bedoelde Maatschappij te Brussel *niet* worden uitbetaald.

Paramaribo den 9 Julij 1830.

De Gouverneur Generaal,
President der Hoofddirectie voornoemd,
CANTZLAAR.

Ter Ordonnantie van Zijne Excellentie,
De Secretaris bij de Hoofddirectie voornoemd,
VLIER.

De Algemeene Ontvanger der Kolonie *Suriname*, herinnerd bij deze de diverse *Patentpligtigen*, dat ingevolge § 52. Litt. A. der Publicatie de dato 4 | 19 December 1829 (*Gouvernements Blad N°. 22*), de verschuldigde *Tweede Termijn* voor het einde dezer maand ten zijne Kantore moet voldaan worden.

Paramaribo den 11 Julij 1830.

De Algemeene Ontvanger voorn^d.
WESENHAGEN.

☞ Algemeene Vergadering van het Departement *Paramaribo*, der MAATSCHAPPIJ: *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*, op HEDEN Avond ten 7½ ure. (Loge *Concordia*).

Voorlezing: het Lid J. ABRAHAMSZ.

Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 45 Jaren, de Edel Groot Achtbare Heer EVERT SIMON MOORLANDER, in leven *Raad Commissaris voor de inlandsche bevolking enz.*, waarvan bij dezen aan zijne Vrienden en Bekenden wordt kennis gegeven.

Paramaribo den 5 Julij 1830.

C. REIJNS.
H. G. ROUX.

Wordt bij *publieke inschrijving* te Koop aangeboden, de producten van de volgende Effecten, als: De Grond *VOORBORG* 16 BALEN SCHOONE KATOEN.

Plantagie *DE MORGENSTAR plus minus* 6000 pond heele WITTE BAST KOFFIJ, 1500 pond ZWARTE BAST DITO.

De *Katoen* leggen in de Waag en de Monsters der *Koffij* zijn te bezigtigen ter Griffie van het *Hof van Civiele en Criminele Justitie*, alwaar de *inschrijving billetten* zullen worden aangenomen tot Dingsdag 13 dezer des voormiddags *twaalf* uren, als wanneer dezelve door Heeren Gecommitteerde Raden zullen worden geopend.

Paramaribo den 10 Julij 1830.

V. VAN HALM JZ.
Sekw.

HEDEN MIDDAG zal door de *Vendumeesteresse* de Wed. C. S. GOMPERTS, ten huize van den uitlandigen Heer F. TAUNAIJ, op publieke *Vendu* worden verkocht:

Meubilaire Goederen, Kantoorbehoeftens en het geen verder ten voorschijn zullen worden gebragt.

Als mede eene familje Slaven, met namen *ANNA* met haar kind *FRANÇOIS*, aankomende de uitlandige Mejufvrouw M. A. SCHEVENINGEN.

De ondergeteekende van verlof uit de *Nederlanden* terug gekomen zijnde, heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij, als voorheen, de functie van *Landmeter* binnen deze Kolonie uitoefent, en den Post van *Rooimeester van Paramaribo* van den Heer ZEGER WEIJERS heeft overgenomen.

Paramaribo den 10 Julij 1830.

De 1ste Luit. der Artillerie,
MABE.

J. P. L. WEIMANN heeft ontvangen per de Schepen *Wilhelmina* en *de Surinaamsche Vriend*, en presenteerd te *Koop*:

Roode Wijn in oxhoofden, exquise Gras-Boter, Hammen, Zout-Vleesch, Rook- en Pekelspek, Rolpens, Worst en Saucijsjes, Brunswijker Worst, Saucijs de Bologne, Osseribben, Rook-Vleesch, gerookte Ossetongen, Augurkjes en andere *Goederen* meer.

Aangebragt per de Kapteins GROEN, HERMAN en ZEIJLSTRA; 14 pond vaatjes Boter, Z. M. Kaas, en allerhande versche Provisiën, Linnens, Platiljes, Wandel- en hooge Grondschoenen, ½ vaten Bier, Wijn in oxhoofden en vele soorten van Dranken; vele Dames behoeften, eene assortering engelsche Scheermessen, als mede groene Concerveer Brillen en Kwikthermometers, bij

DE MEZA & B. V. EMDEN.

Paramaribo den 10 Julij 1830.

WEGGEDREVEN

In den nacht van den 8sten op den 9^den dezer, een PONT zonder dak, 35 voeten lang en 11 voeten breed, die dezelve terug brengt bij den Ondergeteekende, of daarvan aanwijzing doet, zal *genereus* beloond worden.

Paramaribo den 10 Julij 1830.

J. J. BENNERNAGEL.

Sedert eenige dagen is vermist, een *VAARS*, behoorende aan M. E. GEERKE, die hetzelve terug bezorgd zal het gewone vanggeld genieten.

E. BEIJER, heeft ontvangen per Kapt. P. H. BOS, en biedt tot *civile prijzen* te koop aan:

Een uitmuntend assortiment Bijouterien, Schilderijen, Mans Strooheden, zwarte en grijze Vilte en Zijde Hoeden, Muzikalien voor de Fluit en Clarinet, Sleutels voor Muzijkdozen, extra goede Eau de Cologne, Laken, drap Zephir en Peruvienne, Circassienne, in verscheidene kleuren, super fijne witte Casimir, grijze Canevas, zwart gelakte Hoeden met wit passement, Kousen en Sokken in soorten, Schaakspellen, Glazenmakers Diamanten, Snuifdozen, Amandel-Zeep, Karwatsen, Chaisen Zweepen, Amorcès à Piston, bronze Lampen, Kantoorbehoeften en veel andere Goederen meer.

*** Aangebragt per Kapt. P. H. BOS en te bekomen bij den ondergeteekende:

Extra fraaije Pleete Goederen met Zilver gemonteerd, als: tafel Girandoles met glazen Stulpen, groote Thee- en Schenkbladen met zilveren ooren, randen en voetjes, dito Thee-Serviezen, bestaande in drie stuks, dito ovale Presenteerblaadjes, dito Presenteertrommeltjes met deszelfs blaadjes, dito Olie- en Azijnstellen met geslepene flesschen; gladde, gewerkte en met bloemen Flesschenbakjes en dito Kandelaars, Inktkokers met 2 en 3 fleschjes, dito met kristallen bodem en gebronsden dito, Bronze en Vergulde Tafel-Lampen met platte Ballons, Chinees verlakte dito, albasten Vazen met fraaije bloemen en stulpen, porceleine Serviezen met gouden randen; extra Dames Werk-Kistjes met Muzijk, spelende verscheidene Aria's.

Fraaije vergulde Schoengespen, dito Horologie Kettingen; alle soorten van Bijouteriën; — En *in voorraad:* beste Zoetemelksche en Komijne Kazen, opregte *Mei* Boter van 14 pond, Patent Olie en verdere geassorteerde Winkelwaren.

M. J. COSTER.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Het Schip *Concordia*, Kapt. W. GROEN, van Amsterdam; Passagiers: Mejufvr. *Betje Salomon Matthijse Swijt*, benevens hare drie Kinderen genaamd *Nanette*, *Jochim* en *Abraham*; *Salomon Isaij*- en *Marcus Samson* en *J. Meijers*.

Het Schip *de Surinaamsche Vriend*, Kapt. A. A. HERMAN, van Amsterdam.

Het Schip *Maria*, Kapt. F. H. ZEIJLSTRA, van Amsterdam; Passagiers: Mevrouw *Wilhelmina Charlotte Esser*, Wed. *H. E. Focke*, met hare Dochter *Charlotte Henriette Focke*; *Mozes Meijers* en *Carolina* van de Wed. *Kuhn*.

UITGEZEILD.

De Nd. Amer. Brik *Cipher*, Kapt. THOMAS HOLMES, naar Salem; lading: 155 vaten Malassie.

De Nd. Amer. Brik *Juniper*, Kapt. JAMES CROSBY, naar Boston; lading: 211 vaten Malassie.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den 7den Mei, het Schip *Nederland*, Kapt. T. K. KLEIN.— Den 17den Mei, het Schip *de Vereeniging*, Kapt. W. DE BOER, beide van hier.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.